

10.14

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКС

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова дисципліна**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу.

«28» серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Кондратенко Н. Д.,
доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Шедякова Т. Є.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«27» серпня 2020 року, протокол № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Ірина ДЕРІД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародні фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародні фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

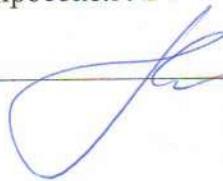
(підпис)

Ірина ШКОДІНА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “ 28 ” серпня 2020 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «ЕКОНОМІКС» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси»
підготовки бакалаврів
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економікс» є вивчення закономірностей функціонування ринкової економічної системи на макро- та мікроекономічному рівнях.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності

ФК 20. Здатність використовувати базові знання й практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання міжнародного фінансового ринку

1.3. Кількість кредитів – 10.

1.4. Загальна кількість годин – 300.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
1-й та 2-й	-
Лекції	
62 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
62 год.	-
Лабораторні заняття	
год.	-
Самостійна робота	

176 год.	-
Індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

- Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Мікроекономіка

Тема 1. Економікс: предмет, методи, функції та етапи розвитку. Теоретичні основи мікроекономіки. Попит, пропозиція, їх взаємодія

Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин. Макро- та мікроекономіка як найважливіші складові сучасної теоретичної економіки. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні.

Сутність попиту. Функція попиту. Закон попиту. Аналіз зміни попиту загалом та величини (обсягу) попиту. Функція пропозиції. Закон пропозиції. Аналіз змін пропозиції загалом та величини (обсягу) пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Сталість і динамічність ринкової рівноваги. Еластичність попиту і пропозиції. Практичне значення концепції еластичності.

Тема 2. Аналіз поведінки споживача

Поняття корисності. Кардиналістська теорія корисності. Сукупна та гранична корисності. Функція корисності. Перший закон Госсена. Другий закон Госсена. Вибір споживача з ординалістських позицій. Криві байдужості. Гранична норма заміщення благ. Бюджетна лінія. Оптимум споживача як модель раціонального споживчого вибору.

Реакція споживача на зміну його доходу. Лінія дохід-споживання. Реакція споживача на зміну цін товарів. Лінія ціна-споживання. Ефект заміщення та ефект доходу.

Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства

Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система. Фактори виробництва, їх групування. Мотивація поведінки підприємства. Основні види вибору підприємства: що виробляти, як виробляти, для кого виробляти. Фактор часу і періоди у функціонуванні підприємства.

Параметри підприємства як мікроекономічної моделі. Поняття і параметри виробничої функції. Сукупний, середній та граничний продукти. Витрати виробництва. Сукупні, середні та граничні витрати. Поняття загального (сукупного, валового), середнього та граничного виторгу. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства.

Виробнича функція з одним змінним фактором. Правило спадної віддачі (продуктивності) змінного фактора виробництва. Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта. Взаємозамінність факторів виробництва. Гранична норма технічного заміщення. Ефект масштабу. Постійна (стала), спадна та зростаюча віддача від масштабу. Причини позитивного та негативного ефекту від масштабу.

Оптимум виробника. Вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску. Ізокоста. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна, економічна інтерпретація. Траєкторія розширення виробничої діяльності фірми.

Тема 4. Витрати виробництва

Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Економічні та бухгалтерські витрати. Поняття альтернативних витрат. Постійні та змінні витрати. Типовий характер зміни витрат за короткостроковий період. Закон зростаючих граничних витрат (зниження дохідності).

Витрати в довгостроковому періоді. Криві довготривалих витрат, їх види. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Варіанти технологічного вибору фірми в розробці довгострокової стратегії.

Тема 5. Ринок досконалої конкуренції

Ознаки й умови досконалої конкуренції. Ринковий попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції.

Ринкова поведінка підприємства в короткостроковому періоді. Визначення оптимальних обсягів випуску: два підходи. Пропозиція фірми і галузі в короткостроковому періоді. Рівновага фірми та галузі.

Ринок досконалої конкуренції в довгостроковому періоді. Пропозиція фірми в довгостроковому періоді. Тривала рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки. Ефективність ринку досконалої конкуренції.

Тема 6. Ринок недосконалої конкуренції

Модель чистої монополії та її характеристики. Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. Крива попиту монополіста. Вибір монополістом ціни й обсягу виробництва. Цінова дискримінація та її види. Економічні наслідки монополізації галузі. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринків. Потреба державного регулювання монополії, антимонопольна політика.

Основні ознаки олігополії. Теоретичні моделі олігополії. Теорія ігор у моделюванні олігополії. Узагальнена модель рівноваги Неша. Часткові моделі рівноваги – Штакельберга, Курно, Бертрана та їх модифікації. Моделі олігополістичного ціноутворення.

Ознаки монополістичної конкуренції. Ринкова поведінка монополістичного конкурента. Визначення оптимального обсягу виторгу та цінова політика фірми у

короткостроковому періоді. Умова досягнення і підтримання беззбитковості в довгостроковому періоді. Сутність та передумови розвитку нецінової конкуренції. Порівняльна характеристика ринкових структур.

Тема 7. Ринок факторів виробництва

Похідний попит. Попит на продукт і попит на фактори виробництва. Правило оптимального використання ресурсів.

Попит на працю за умови досконало конкурентного ринку ресурсів. Праця як фактор виробництва, її мобільність. Характеристика досконало конкурентного ринку праці. Формування індивідуального, галузевого та ринкового попиту на працю.

Ринкова пропозиція праці на досконало конкурентному ринку. Обґрунтування вибору робітника щодо праці і відпочинку. Ринкова пропозиція послуг праці. Рівновага на ринку праці. Ринок праці з недосконалою конкуренцією. Попит монополії на працю та монопольна рівновага. Моносонічний та олігосонічний ринки, їх особливості. Контроль профспілок над пропозицією робочої сили, рівнем заробітної плати та продуктивністю праці.

Капітал як ресурс тривалого використання; форми капіталу. Ринки капіталу. Рух капіталу та капітальні фонди. Попит і пропозиція капіталу. Вступ до аналізу інвестиційних рішень. Поняття дисконтованої величини. Види процентних ставок. Реальна та номінальна процентні ставки. Рівень дохідності, прибуток на капітал. Показники теперішньої та майбутньої вартості в прийнятті інвестиційних рішень. Рівновага на ринку капіталу. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу.

Ринок землі. Особливості землі як фактора виробництва. Особливості формування пропозиції землі та попиту на землю. Фактори впливу на попит на землю. Рента. Ціна землі як капіталізована рента.

Тема 8. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту

Часткова та загальна рівновага. Ефект зворотного зв'язку. Закон Вальраса.

Рівновага в економіці обміну. Необхідність та вигоди ринкового обміну. Порівняння граничних норм заміщення для пар товарів, які обмінюють. Діаграма Еджворта. Ефективність при обміні. Крива контрактів. Ефективний розподіл. Крива можливостей споживачів. Загальна рівновага за Парето.

Ефективність у виробничій сфері. Розподіл виробничих ресурсів; діаграма Еджворта. Крива виробничих контрактів. Оптимальний розподіл ресурсів. Ефективність на конкурентних ринках товарів.

Сукупна (зведена) ефективність конкурентних ринків. Причини обмеженої здатності ринкового регулювання. Оптимум та квазіоптимум ринкової системи. Теорія загальної рівноваги та політика в галузі економіки добробуту. Критерії оцінки добробуту.

Розділ 2. Макроекономіка

Тема 9. Теоретичні основи макроекономіки. Система національних рахунків та її показники

Макроекономіка як складова економічної науки. Об'єкт і предмет макроекономіки. Функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика. Становлення та розвиток макроекономіки як науки. Модель кругопотоку як базова модель макроекономічної рівноваги.

Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва та фактологічна база макроекономіки. Поняття валового внутрішнього продукту (ВВП). Методи обчислення ВВП. Проблеми, що пов'язанні з вимірюванням ВВП. Валовий національний дохід. Роль цінового фактору у вимірюванні ВВП.

Номінальний і реальний ВВП. Інфлювання та дефлювання. Темпи зростання та приросту ВВП. Аналіз динаміки ВВП в Україні.

Тема 10. Макроекономічна нестабільність

Ринок праці та механізм його функціонування. Неокласична теорія ринку праці та графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці та графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці.

Зайнятість і безробіття. Населення як джерело робочої сили. Показники рівня використання робочої сили: рівень зайнятості, коефіцієнт участі у робочій силі. Неповна зайнятість, методологічні підходи до розрахунку рівня безробіття; причини та види безробіття. Рівень безробіття у різних країнах. Повна зайнятість, природне безробіття та потенційний рівень ВВП; обчислення природного рівня безробіття. Динаміка природного рівня безробіття.

Втрати від різних видів безробіття. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП (ВВП-розрив). Закон Оукена. Визначення потенційного ВВП на основі ВВП-розриву. Визначення впливу безробіття на динаміку ВВП. Державна політика зайнятості населення. Особливості розвитку ринку праці, динаміки безробіття і дії закону Оукена в Україні.

Поняття та показники інфляції. Темп інфляції. Види інфляції залежно від її темпів. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. Збалансована і незбалансована інфляція. Очікувана і неочікувана інфляція; теорії адаптивних і раціональних очікувань. Дефляція. Причини і наслідки інфляції. Кейнсіанська теорія щодо причин інфляції. Роль грошей в інфляційному механізмі: монетаристський підхід та позиція кейнсіанців. Чинники інфляції попиту та витрат. Інфляційні очікування. Наслідки інфляції попиту та інфляції витрат, затяжної та високої, помірної інфляції. Механізм та напрямки політики контролю над інфляцією. Таргетування інфляції. Особливості причин та динаміки інфляційних процесів в Україні.

Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса як аналітичний засіб стабілізаційної політики: рання та сучасна; рівняння кривої Філіпса; інфляція повної зайнятості та переміщення кривої Філіпса; крива Філіпса у довгостроковому періоді.

Економічні коливання та економічні цикли як прояв макроекономічної нестабільності та форма економічного розвитку. Індикатори циклічних коливань в економіці.

Тема 11. Товарний ринок

Сукупний попит. Закон та графічна модель сукупного попиту. Цінові чинники сукупного попиту: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект імпортих закупівель. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на його графічну модель. Чинники сукупного попиту в Україні.

Сукупна пропозиція. Класична модель сукупної пропозиції. Довгострокова сукупна пропозиція: її теоретичний інструментарій, графічна модель, виробнича функція як її математична інтерпретація, фактори. Короткострокова сукупна пропозиція і ціна. Основна модель короткострокової сукупної пропозиції та її функція. Теорії короткострокової сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової сукупної пропозиції. Нецінові чинники короткострокової сукупної пропозиції. Чинники сукупної пропозиції в Україні.

Рівновага сукупних попиту і пропозиції. Модель AD-AS. Рівноважні ціни та рівноважний рівень виробництва. Коротко- і довгострокова рівновага. Ринковий механізм встановлення та відновлення рівноваги в моделі AD-AS. Порушення рівноваги змінами у сукупному попиті на різних відрізках кривої AS. Ефект храповика. Стагфляція. Порушення рівноваги збуренням сукупної пропозиції та механізм її відновлення. Шоки сукупних попиту та пропозиції; стабілізаційна політика.

Тема 12. Грошовий ринок та монетарна політика

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база та її компоненти: готівка і банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою. Грошова пропозиція як функція процентної ставки і крива пропозиції грошей.

Попит на гроші та його різновиди. Класичний підхід до функції попиту на гроші. Рівняння грошового попиту кількісної теорії грошей. Процентна ставка і альтернативна вартість зберігання грошей. Механізм грошового ринку та його графічна модель. Рівновага на грошовому ринку.

Процентна ставка: сутність та види. Реальна процентна ставка та чинники, що впливають на її рівень. Номінальна процентна ставка на основі рівняння Фішера. Очікувана і фактична реальна процентна ставка. Мотиваційна роль реальної процентної ставки.

Сутність монетарної політики. Кінцеві цілі монетарної політики та проблема їх вибору. Інструменти монетарної політики: операції на відкритому ринку, операції на валютному ринку, облікова (дисконтна) ставка, нормативи обов'язкового резервування. Монетарна політика в моделі AD-AS. Передавальний механізм грошово-кредитної політики. Зв'язок монетарної політики з бюджетно-податковою та валютною політикою.

Модель IS-LM як імітація одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках. Побудова кривої IS та її рівняння. Побудова кривої LM та її рівняння. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики.

Тема 13. Споживання, заощадження та інвестиції

Споживання та заощадження. Споживання як функція наявного доходу. Використовуваний дохід і споживання. Функція споживання. Графік споживання. Середня та гранична схильність до споживання. Автономне споживання та чинники, що на нього впливають. Кейнсіанська функція споживання. Міжчасовий вибір споживача. Бюджетне обмеження. Гіпотеза життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням. Економічна нерівність та способи її оцінювання: крива Лоренца, доцільний коефіцієнт, коефіцієнт Джині. Особливості споживання в Україні в умовах ринкової трансформації економіки.

Функція заощадження та графічна модель заощадження. Середня та гранична схильність до заощадження. Види заощаджень. Рівень заощаджень. Динаміка заощаджень в Україні.

Основні типи інвестицій та їх впливи на розвиток національної економіки. Функції інвестицій та їх графічна інтерпретація. Процентна ставка як чинник інвестиційного попиту, дисконтована вартість. Чинники інвестицій та їх вплив на криву інвестиційного попиту. Модель простого акселератора. Нестабільність інвестицій.

Взаємозв'язок заощаджень та інвестицій. Класичний механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Кейнсіанський механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Структура заощаджень приватної закритої економіки. Роль фінансово-кредитної системи в трансформації заощаджень в інвестиції.

Тема 14. Сукупні витрати і ВВП

Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу витрати-випуск. Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Система вилучень та ін'єкцій в економічному кругообігу. Роль запасів у досягненні економічної рівноваги в короткостроковому періоді. Визначення рівноважного ВВП за методом вилучення-ін'єкції.

Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження-інвестиції» як спрощена модель економічної рівноваги.

Сутність мультиплікативного ефекту. Мультиплікатор витрат. Мультиплікатор інвестицій. Індуційовані й автономні витрати. Алгебраїчна модель простого мультиплікатора та його сутнісне визначення. Механізм мультиплікації автономних витрат. Ефект мультиплікатора та його математична і графічна інтерпретація. Мультиплікативна зміна реального ВВП. Вплив інфляції на ефект мультиплікатора.

Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рівноважний ВВП в умовах повної та неповної зайнятості. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація рецесійного розриву. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах повної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.

Тема 15. Економічне зростання

Основні засади теорії економічного зростання. Сутність та показники економічного зростання. Економічне зростання та економічний розвиток. Основні положення кейнсіанської теорії економічного зростання. Сутність теорій ендегенного зростання.

Моделі економічного зростання. Модель Солоу. Основні передумови моделі Солоу. Вплив нагромадження капіталу на капіталоозброєність. Умови формування стійкої капіталоозброєності. Вплив приросту населення на капіталоозброєність. Граничні інвестиції. Вплив технічного прогресу на капіталоозброєність через зростання ефективності праці. Технічний прогрес як нескінченний фактор економічного зростання. «Золоте правило» нагромадження капіталу.

Джерела економічного зростання. Внесок факторів виробництва в економічне зростання. Рівняння, що описує внесок капіталу і праці у приріст продукту. Внесок технічного прогресу в приріст продукту. Рівняння, що описує економічне зростання з урахуванням усіх факторів. Залишок Солоу. Проблема економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

Тема 16. Держава в системі макроекономічного регулювання

Роль держави в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу з урахуванням держави. Валові та чисті податки. Державні видатки. Позики уряду. Перерозподільна функція держави. Стабілізаційна функція держави.

Дискреційна фіскальна політика. Вплив державних закупівель на ВВП. Мультиплікатор витрат у змішаній закритій економіці. Вплив чистих податків на ВВП. Мультиплікатор податків. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування. Фактичне, потенційне та циклічне бюджетне сальдо. Оцінка бюджетної політики в умовах повної та неповної зайнятості. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Недискреційна (автоматична) фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Державний борг та ефекти витіснення. Емісійне фінансування бюджетного дефіциту: інфляція. Вибір моделей макроекономічної політики.

Зовнішньоекономічна діяльність та економічна політика. Платіжний баланс. Валютний курс. Валюта та її види. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Гранична схильність до імпорту. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування економічної рівноваги, визначеної за методом вилучення-ін'єкції. Країна як чистий дебітор або як чистий кредитор. Чинники, що впливають на чистий експорт. Функція чистого експорту. Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.

Розділ 1. Мікроекономіка												
Тема 1. Економікс: предмет, методи, функції та етапи розвитку. Теоретичні основи мікроекономіки. Попит, пропозиція, їх взаємодія	18	2	2			14						
Тема 2. Аналіз поведінки споживача	19	4	4			11						
Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства	19	4	4			11						
Тема 4. Витрати виробництва	19	4	4			11						
Тема 5. Ринок досконалої конкуренції	18	4	4			10						
Тема 6. Ринок недосконалої конкуренції	19	4	4			11						
Тема 7. Ринок факторів виробництва.	19	4	4			11						
Тема 8. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.	19	4	4			11						
Разом за розділом 1	150	30	30			90						
Розділ 2. Макроекономіка												
Тема 9. Теоретичні основи макроекономіки. Система національних рахунків та її показники	18	4	4			10						
Тема 10. Макроекономічна нестабільність.	18	4	4			10						
Тема 11. Товарний ринок.	19	4	4			11						
Тема 12. Грошовий ринок та монетарна політика	19	4	4			11						
Тема 13. Споживання, заощадження та інвестиції.	19	4	4			11						
Тема 14. Сукупні витрати і ВВП.	19	4	4			11						
Тема 15. Економічне зростання.	19	4	4			11						
Тема 16. Держава в системі макроекономічного регулювання	19	4	4			11						
Разом за розділом 2	150	32	32			86						

Усього годин	300	62	62			176					
---------------------	------------	-----------	-----------	--	--	------------	--	--	--	--	--

4. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Мікроекономіка		
1	Тема 1. Економікс: предмет, методи, функції та етапи розвитку. Теоретичні основи мікроекономіки. Попит, пропозиція, їх взаємодія	2
2	Тема 2. Аналіз поведінки споживача	4
3	Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства	4
4	Тема 4. Витрати виробництва	4
5	Тема 5. Ринок досконалої конкуренції	4
6	Тема 6. Ринок недосконалої конкуренції	4
7	Тема 7. Ринок факторів виробництва.	4
8	Тема 8. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.	4
Розділ 2. Макроекономіка		
9	Тема 9. Теоретичні основи макроекономіки. Система національних рахунків та її показники	4
10	Тема 10. Макроекономічна нестабільність.	4
11	Тема 11. Товарний ринок.	4
12	Тема 12. Грошовий ринок та монетарна політика	4
13	Тема 13. Споживання, заощадження та інвестиції.	4
14	Тема 14. Сукупні витрати і ВВП.	4
15	Тема 15. Економічне зростання.	4
16	Тема 16. Держава в системі макроекономічного регулювання	4
Разом		62

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач та тестів з теми 1. Економікс: предмет, методи, функції та етапи розвитку. Теоретичні основи мікроекономіки. Попит, пропозиція, їх взаємодія	14
2	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 2. Аналіз поведінки споживача	11
3	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 3. Мікроекономічна модель підприємства	11
4	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 4. Витрати виробництва	11
5	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 5. Ринок досконалої конкуренції	10
6	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка есе з теми 6. Ринок недосконалої конкуренції	11
7	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 7. Ринок факторів виробництва.	11
8	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 8. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.	11
9	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 9. Теоретичні основи макроекономіки. Система національних рахунків та її показники	10
10	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка	10

	аналітичних матеріалів з теми 10. Макроекономічна нестабільність.	
11	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 11. Товарний ринок.	11
12	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 12. Грошовий ринок та монетарна політика	11
13	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 13. Споживання, заощадження та інвестиції.	11
14	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 14. Сукупні витрати і ВВП.	11
15	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 15. Економічне зростання.	11
16	Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 16. Держава в системі макроекономічного регулювання	11
	Разом	176

6 Індивідуальне завдання

Не передбачено

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий. Поточний контроль проводиться під час практичних занять у вигляді усного або письмового опитування, виступів студентів під час обговорення питань, самостійної роботи, рефератів, тощо.

Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни у формі письмового іспиту.

Поточний контроль: загальна сума балів – 60.

Підсумковий контроль: письмовий екзамен – загальна сума балів 40.

У разі настання / подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Економікс».

8. Схема нарахування балів

1-й семестр

Поточний контроль, самостійна робота									Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Разом		
7	8	7	8	7	8	7	8	60	40	100

2-й семестр

Поточний контроль, самостійна робота									Екзамен	Сума
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	Разом		
7	8	7	8	7	8	7	8	60	40	100

T1, T2... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінювання знань студентів*1) Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях*

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;

уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій (кейсів), розв'язання задач, проведення розрахунків тощо при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах і аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

«7-8» балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури. Студент повинен знати як саме здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем.

«5-6» балів свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.

«3-4» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

«1-2» бали ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2) Критерії оцінки відповідей на тестові питання.

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

«5» балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

«4» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 70-89%.

«3» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 50 - 69%.

«2-0» виставляється, якщо правильні відповіді складають до 50%.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Острроверх, Г. Стеблій та ін. – Кн. 2: Мікроекономіка. – К.: Знання, 2013. – 437 с.
2. Мікроекономіка / О. Калініченко, Л. Березина. – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 432 с.
3. Кушнір В. Мікро- та макроекономіка. – К.: Центр навчальної літератури. – 2012. – 256 с.
4. Макроекономіка: навчальний посібник / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко і Г. Я. Стеблій. – К.: УБС НБУ, 2008. – С. 463.

Допоміжна література

1. Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С.Панчишина і П.Острроверха. – 5-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2013. – 723 с.
2. Мікроекономіка: практикум: навч. посібник / За ред. Базилевича В. Д. – К.: Знання, 2010. – 491 с.
3. Мікроекономіка / М. Рудий, В. Рудий – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 360 с.
4. Мацелюх Н. П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: навч. посібник для самост. підгот. до курс. екзаменів та компл. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 382 с.
5. Акулов М. Г. Сучасні економічні теорії: навчальний посібник. – Вінниця: Нілан ЛТД, 2013. – 394 с.
6. Жовтанецький О. М., Чуба Н. В. Цікава економіка: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2007.- 304 с.
7. Білецька Л. В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навч. посіб. / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид. переробл. та допов. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Мінекономіки України	www.me.gov.ua
Мінфін України	www.minfin.gov.ua
Національний банк України	www.bank.gov.ua
Держкомстат України	www.ukrstat.gov.ua
Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України	www.rvps.kiev.ua
Національна бібліотека України ім. В. Вернадського	www.nbuv.gov.ua
Наукова бібліотека УКМА	www.librari.ukma.kiev.ua
Нац. Інститут стратегічних досліджень	www.niss.gov.ua
Нормативні акти України	www.nau.kiev.gov.ua

11. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:
 – дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться

всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Classroom в певному відсотку можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборогою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Економікс».